

αὐτῶν. Δὲν εἶναι ἀνάγκη ὅπως προφυλαχθῇ τις ἀπὸ τοῦ ψύχους νὰ σκεπάζεται πολὺ μὲ θερμὰ σκεπάσματα προκαλοῦντα ἄφθονον ἰδρῶτα, διότι ἅμα σταθεῖς πρὸς μικράν τινα ἀνάπαυσιν, ὁ ἰδρῶς μεταβάλλεται εἰς πάγον, ἔστω καὶ ἐλαχίστη ἢ ψυχρότης τῆς θερμοκρασίας. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον εἶναι προτιμητέα τὰ ἐκ δέρματος ἐλάφου ἐνδύματα, ὡς ὄντα ἐλαφρὰ καὶ στεγανά. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ στεγανότης φέρει ἰδρῶτα, μόλις ἡσθάνομεθα ἐφίδρους τὰς χεῖρας καὶ ἀπεβάλλομεν τὰ χειρόκτια, ἕως οὗ τὸ ψύχος ἐβίαζεν ἡμᾶς νὰ φορέσωμεν ἐκ νέου αὐτά. Τοῦτ' αὐτὸ ἐπράττομεν καὶ διὰ τὴν κεφαλὴν. Ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλας ταύτας τὰς προφυλάξεις, ἐστεγνόμεθα καθ' ἐσπέραν τὰς τε κάλτας καὶ τὰ χειρόκτια ἡμῶν, βάλλοντες αὐτὰ ἐπὶ τοῦ στῆθους ἢ ὑπὸ τὰς μασχάλας. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν εἶναι ὑγιεινόν, ἀλλὰ δὲν εἶχομεν πῶς ἄλλως νὰ πράξωμεν. Εὐκόλα δὲ ἐννοεῖται πόσον ταχέως ἀποκτᾷ τις ἔνεκα τούτου ρευματισμούς. Προσβάλλει δὲ τὸ ψύχος πλέον τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ προσώπου τὴν ῥίνα καὶ τὰ χεῖλη ἔνεκα ὅμως τῶν ἀναπτυσσομένων ἀτμῶν δὲν εἶναι φρόνιμον νὰ σκεπάζωνται. Ὅσοι δὲ ἐξ ἡμῶν τὰ ἐσκεπασαν, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὰ ἀνοίξωσιν εἰμὴ τὸ ἐσπέρας. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις πόσον πονεῖ τὸ σῶμα ὅταν τὸ θερμόμετρον καταβαίνει 34 βαθμούς ὑπὸ τὸ 0. Ὁμοιάζει ὁ πόνος πρὸς τὸν τοῦ μαστιγουμένου διὰ δερματίνων λωρίων διαδέχεται δὲ αὐτὸν νάρκωσις, τῆς ὁποίας διαρκούσης τὰ προσβληθέντα μέρη γίνονται μαλακὰ τὸ αἷμα ἀποσύρεται, ἂν δὲ λευκανθῶσι, τετέλεσται, διότι ἡ λευκότης σημαίνει ὅτι ἐπάγωσαν διὰ παντός. Ἐνίοτε ἐβιάζομεθα νὰ σταματήσωμεν ἵνα παρατηρήσωμεν ἀλλήλους, διότι ὁ παθὼν, ἔνεκα ἰδίως τῆς νερκώσεως, δὲν αἰσθάνεται τὴν καιρίαν προσβολήν.

»Ὅσάκις ὁ ἄνεμος ἦτο πολλὰ σφοδρὸς, μόνον καταφύγιον εἶχομεν τὴν πρὸς αὐτὸν στροφὴν τῶν νώτων ἢ χιῶν ὅμως εἰσέδυσεν εἰς τὸν λαιμόν, εἰς τοὺς ῥόθωνας καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, τῶν ὁποίων ἐκόλλα πολλάκις τὰ βλέφαρα.»

Πάντες οἱ ἀποδημήσαντες εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα συνομολογοῦσι τὰ φρικτὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀνέμου. Ὅσάκις φυσᾷ, οὔτε ἐνδύμα σὲ προφυλάττει, οὔτε γενναϊότης πρέπει νὰ ἀνεγείρης καλύβην ἐκ χιόνος καὶ νὰ καθήσῃς ἐν αὐτῇ ἕως οὗ περάσῃ. Ἄν πράξῃς ἄλλως, ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ παγώσῃς.

Εἰς ταύτας τὰς βασάνους καὶ εἰς τούτους τοὺς κινδύνους ἐξετέθησαν οἱ ἐπιχειρήσαντες τὴν ἀποδημίαν ταύτην χάριν τῆς ἐπιστήμης.

¹ ἔται συνέχεια.

L. ROZIER.

Ἡ μεγαλύτερα γέφυρα τοῦ κόσμου εἶνε ἡ τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ ἄγοντος ἀπὸ Μοβίλης

εἰς Μοντγομερῆ, ἥτις διέρχεται τοὺς ποταμούς Τένσαν καὶ Μοβίλην. Ἐχει ἡ γέφυρα αὕτη 24 χιλιόμετρον μῆκος, εἶνε δὲ ξυλίνη, ὑποβασταζομένη ὑπὸ κυλινδρικών σιδηρῶν στύλων, οἷτινες καὶ αὐτοὶ ἐρείδονται ἐπὶ χονδρῶν πασσάλων ἐμπηγμένων εἰς τὴν ἄμμον. Συντελέσθη δὲ εἰς διάστημα τριῶν ἐτῶν καὶ ἐστοίχισεν 7,500,000 φράγκα.

Ο ΠΑΣΑΣ ΒΟΣΚΟΣ

Τουρκικὸν διήγημα ὑπὸ Ἐδουάρδου Λαβουλαῖ.

Ἦτο ποτὲ εἰς Βαγδάτιον εἰς πασᾶς, τὸν ὁποῖον ὁ σουλτάνος πολὺ ἠγάπα, οἱ δὲ ὑπῆκοοί του πολὺ ἐφοβοῦντο. Ὁ Ἀλῆς (οὕτως ὠνομάζετο) ἦτο ἀληθὲς μουσουλμάνος, Τοῦρκος ὡς τοὺς παλαιούς ἐκείνους. Μόλις κατὰ τὴν χαυρυγὴν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ μίαν λευκὴν κλωστήν ἀπὸ μίαν μαύρην, ἔστρωνε κατὰ γῆς ἕνα τάπητα καὶ στρέφων τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν Μέκκαν ἔκαμνε εὐλαβῶς τὰς καθάρσεις του καὶ τὰς προσευχάς του. Μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν τούτων καθηκόντων του, δύο μαῦροι δούλοι, μὲ ἐνδύματα ἐρυθρά, τῷ ἔφερον τὸ τσιμπούκιον καὶ τὸν καφέν. Ὁ Ἀλῆς ἐκάθητο σταυροποδητὴ εἰς ἐν ἀνάκλιτρον καὶ ἔμενε οὕτω καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἡ διοίκησίς του συνίστατο εἰς τὸ νὰ πίνῃ βραδέως καφέν τῆς Ἀραβίας μαῦρον, πικρὸν καὶ θερμότατον καὶ νὰ ῥοφᾷ νωχελῶς καπνὸν τῆς Σμύρνης ἐκ μακροῦ ναργιλῆ, νὰ κοιμᾶται, νὰ μὴ κάμῃ τίποτε καὶ ἔτι ὀλιγώτερον νὰ σκέπτεται. Εἶναι ἀληθὲς ὅμως, ὅτι κατὰ μῆνα διαταγὴ ἀπὸ τοῦ Σταμπούλ τὸν προσεκάλεi νὰ στείλῃ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ σουλτάνου ἕν ἑκατομμύριον γρόσια, τὸν φόρον τοῦ πασαλικίου του κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ ἀγαθὸς Ἀλῆς, παραιτῶν τὴν συνήθη ἀπραξίαν του, διέτασσε νὰ προσέλθωσιν ἐνώπιόν του οἱ πλουσιώτεροι ἔμποροι τοῦ Βαγδατίου καὶ τοὺς ἐζήτηι εὐγενῶς δύο ἑκατομμύρια γρόσια. Οἱ τάλαιπωροι ἐκεῖνοι ὕψωνον τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐκτύπων τὸ στῆθός των, ἀπέσπων τὰς τρίχας τοῦ γενείου των καὶ μετὰ κλαυθμῶν ἔλεγον ὅτι δὲν ἔχουν οὔτε ἕνα παρᾶν ἑπενταλοῦντο δὲ τὸ ἔλεος τοῦ πασᾶ καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ σουλτάνου. Τότε ὁ Ἀλῆς ἐξακολουθῶν νὰ πίνῃ τὸν καφέν του, διέτασσε ῥαβδισμούς εἰς τοὺς πόδας των οὕτω δὲ ἠναγάζοντο νὰ τῷ φέρωσι τὰ χρήματα ἐκεῖνα τὰ ἀνύπαρκτα, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις κατῴρθουν πάντοτε νὰ εὐρίσκωσιν ἐπὶ τέλους. Ἀφ' οὗ ἐμέτρει τὸ ποσόν, ὁ πσιδὸς διοικητῆς ἔβλεπε τὸ ἥμισυ εἰς τὸν σουλτάνον, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ ἔρριπτεν εἰς τὸ ταμεῖόν του, καὶ ἀκολούθως ἐπανελάμβανε τὸν ναργιλέν του. Ἐνίοτε μόνον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἂν καὶ ἦτο πολὺ ὑπομονητικὸς, παρᾶ πόνειτο διὰ τὰς φροντίδας καὶ τοὺς κόπους, τοὺς

ὁποίους ἔχουσι τὰ μεγαλεῖα καὶ αἱ ἐξουσίαι· ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον ἐλησμόνει καλοκαθάτως τὰ πάντα, καὶ τὸν ἐπόμενον μῆνα εἰσέπραττε τὸν φόρον μετὰ τὴν αὐτὴν γαλήνην καὶ τὴν αὐτὴν αὐταπάρνησιν. Ἦτο δὲ οὗτος καὶ ὁ ὑπογραμμὸς τῶν πασάδων.

Μετὰ τὸ τσιμπούκιον, τὸν καφὲν καὶ τὰ χρήματα πλείοτερον παντὸς ἄλλου εἰς τὸν κόσμον ἡγάπα ὁ Ἀλῆς τὴν θυγατέρα του, τὸ *Θέλητρον τῶν ὀφθαλμῶν*. Καὶ εἶχε δίκαιον νὰ τὴν ἀγαπᾷ, διότι εἰς αὐτὴν ὡς εἰς ζῶντα καθρέπτην, ὁ Ἀλῆς ἀνεγνώριζε τὸν ἑαυτὸν τοῦ μετ' ὅλας του τὰς ἀρετάς. Νωχελὴς ἄμα καὶ ὠραία, τὸ *Θέλητρον τῶν ὀφθαλμῶν* δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἐν βῆμα, ἂν τρεῖς θεράπαινοι δὲν ἦσαν παρ' αὐτῇ ἑτοιμαὶ νὰ ἐκτελέσωσι πᾶσάν της θέλησιν· μία μαύρη δούλη εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς κόμης καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ της, ἑτέρα κιτρίνη ἐκράτει πρὸ αὐτῆς τὸ κάτοπτρον ἢ τὴν ἀέριζε καὶ ἑτέρα μαύρη τὴν διεσκέδαζε διὰ τῶν μορφασμῶν της, ἀπολαμβάνουσα τὰς θωπείας ἢ τὰ κτυπήματα τῆς κυρίας της, κατὰ τὴν διάθεσιν εἰς ἣν αὕτη εὐρίσκετο. Ἐκάστην πρωΐαν ἡ κόρη τοῦ πασᾶ ἐξήρχετο ἐπὶ ἐνὸς ἀραμπᾶ, ἀμαξίου ὑπὸ βοῶν συμφομένου· ἐπορεύετο εἰς τὸ λουτρόν, ὅπου ἔμενε τρεῖς ὥρας, καὶ τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν κατηνάλισκεν εἰς ἐπισκέψεις, μόνον ἀσχολίαν ἔχουσα νὰ τρώγῃ γλυκύσματα, νὰ πίνῃ σορβέτια, νὰ θεῖται τὰς χορευτρίας καὶ νὰ χλευάζῃ τὰς καλλίστας φίλας της. Ἀφ' οὗ τοσοῦτον καλῶς διῆγε τὴν ἡμέραν της, ἐπέστρεφεν εἰς τὸ παλάτιον, ἡσπάζετο τὸν πατέρα της καὶ ἐκοιμᾶτο ὕπνον ἄνευ ὀνείρων. Ἡ ἀνάγνωσις, ἡ σκέψις, τὸ κέντημα, ἡ μουσικὴ ἦσαν κοπιαστικαὶ ἀσχολίαι, τὰς ὁποίας τὸ *Θέλητρον τῶν ὀφθαλμῶν* ἐθεώρει ἀρμοζούσας μόνον εἰς τὰς ὑπηρετρίας της. Ὅταν τις ἦναι νέα, ὠραία, πλουσία καὶ κόρη τοῦ πασᾶ, ἐγεννήθη διὰ νὰ διασκεδάζῃ. Καὶ τί διασκεδαστικώτερον καὶ ἐνδοξώτερον ἀπὸ τὴν ἀεργίαν καὶ τὴν ἀνάπausιν; Οὕτω σκέπτονται οἱ Τούρκοι· ἀλλὰ καὶ πόσοι χριστιανοὶ δὲν ὁμοιάζουσι τοὺς Τούρκους κατὰ τοῦτο!

Ἀλλ' εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἡ χαρὰ δὲν μένει ἄμικτος λύπης· διότι ἄλλως ἢ γῆ θὰ μᾶς ἔκαμνε νὰ λησμονῶμεν τὸν οὐρανόν. Πικρὰ πείρα ἀπέδειξε τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἀξιώματος τούτου εἰς τὸν Ἀλῆν. Μίαν ἡμέραν εἰσπράξεις φόρου ὁ δραστήριος πασᾶς, ὀλιγώτερον ἔξυπνος τοῦ συνήθους, διέταξε κατὰ λάθος νὰ δείρῳσιν ἕνα Ἑλληνα ῥαγιάν, προστατεύμενον ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας. Ὁ δαρεὶς ἐκραύγασε, καὶ ἦτο δικαίωμα του· ἄλλ' ὁ Ἀγγλος πρόξενος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἴσως κακοκοιμηθῇ, ἐκραύγασε δυνατώτερον, καὶ ἡ Ἀγγλίς, ἡ ὁποία οὐδέποτε κοιμᾶται, ἀκόμη δυνατώτερον. Ἐβόησε τὸ κοινοβούλιον, αἱ ἐφημερίδες ἐξανέστησαν καὶ γενικὴ κατακραυγὴ καὶ ἀπειλαὶ ἠγέρθησαν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τοσοῦτος θόρυβος διὰ πρᾶγμα

τοσοῦτω μικρὸν ἐκούρασε τὸν σουλτάνον, καὶ μὴ δυνάμενος ν' ἀπαλλαγῇ τῆς πιστῆς συμμάχου του, ἣν ἐφοβεῖτο, εὗρεν εὐκολώτερον ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ πιστοῦ του πασᾶ, ἀθῶου αἰτίου ὅλου ἐκείνου τοῦ πατάγου. Ἡ πρώτη ἰδέα ἡ ὁποία ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ἦτο νὰ στραγγαλίσῃ τὸν παλαιόν της φίλον. Ἀλλ' ἐσκέφθη ὕστερον ὅτι ἡ βάσανος ἐνὸς μουσουλμάνου θὰ ἔχαροποιεῖ πολὺ καὶ θὰ καθίστα ἀλαζόνας τοὺς σκύλους χριστιανούς, οἵτινες ἀείποτε ὕλακτοῦσιν. Οὕτω δὲ ἐν τῇ ἀπείρῳ ἐπιεικείᾳ Του, ὁ ἀρχηγὸς τῶν πιστῶν ἠρέκεσθη νὰ διατάξῃ νὰ ρίψῳσι τὸν πασᾶν εἰς καμμίαν ἐρμηίαν καὶ νὰ τὸν ἀφίσωσιν ἐκεῖ ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης.

Κατ' εὐτυχίαν τοῦ Ἀλῆ ὁ διάδοχος καὶ δικαστὴς του ἦτο γέρων πασᾶς, οὗ ἡ ἡλικία ἐμετρίαζε τὸν ζῆλον καὶ ὅστις ἐγνώριζεν ἐκ πείρας ὅτι ἡ θέλησις τοῦ σουλτάνου δὲν εἶναι σταθερά πάντοτε καὶ ἀμετάβλητος. Ἐσυλλογίσθη ὅτι ἴσως ποτὲ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἠδύνατο νὰ λυπηθῇ διὰ τὸν θάνατον φίλου της παλαιοῦ, καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ δι' ἐπιεικειαν, ἥτις ἐμολογουμένως δὲν θὰ τῷ ἐκόστιζε τίποτε. Προσεκάλεσε λοιπὸν μυστικῶς τὸν Ἀλῆν καὶ τὴν κόρην του, τοῖς ἔδωκεν ἐνδύματα δούλων καὶ τινα γρόσια, καὶ τοὺς προειδοποίησεν ὅτι ἐάν τιν ἐπαύριον ἤθελον εὐρεθῇ εἰς τὸ πασαλίκι ἢ ἐάν ποτε ἤθελεν ἀκουσθῇ τὸ ὄνομά των, θὰ τοὺς ἐκρέμα ἢ θὰ τοὺς ἀπεκεφάλιζεν. Ὁ Ἀλῆς τὸν νῆχαρίστησεν ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ αὐτοῦ ἀγαθότητι καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἀνεχώρησε μετὰ τινος κερβανίου μεταβαίνοντος εἰς Συρίαν. Ἀφ' ἐσπέρας διελαλήθη εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Βαγδατίου ἡ πτωσις καὶ ἡ ἐξορία τοῦ πασᾶ, καὶ γενικὴ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις κατέλαβε πάντας. Πανταχοῦ ἀνύμουν τὸ φιλοδίκαιον τοῦ σουλτάνου καὶ τὴν μέριμναν περὶ τῶν ὑπηκόων του, ἐπαγρυπνοῦντος ἀκαταπαύστως ἐπὶ τῶν ταλαιπωριῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο κατὰ τὸν ἐπιόντα μῆνα, ὅτε ὁ νέος πασᾶς, ὅστις εἶχε τὴν χεῖρα ὀλίγω βαρεῖαν, ἐζήτησε δύο καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια γρόσια, ὁ ἀγαθὸς λαὸς τοῦ Βαγδατίου ἐπλήρωσε προθυμότητι, θεωρῶν ἑαυτὸν εὐτυχῇ ὅτι ἐλυτρώθη τέλος ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ ληστοῦ, ὅστις ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη τὸν ἐγύμνου ἀτιμωρητεῖ.

Εἶναι μὲν πολὺ καλὸν νὰ λυτρώσῃ τις τὴν κεφαλὴν του, ἀλλὰ τοῦτο μόνον δὲν φθάνει· πρέπει τις καὶ νὰ ζήσῃ, καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ δύσκολον καὶ κοπιαστικόν εἰς ἄνθρωπον συνειθισμένον νὰ τρέφῃται ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν χρημάτων τῶν ἄλλων. Φθᾶς εἰς Δαμασκόν, ὁ Ἀλῆς εὐρέθη ἄνευ πόρου ζωῆς. Ἀγνώστος καὶ ξένος, ἄνευ φίλων, ἄνευ συγγενῶν, ἀπέθνησκε τῆς πείνης, καὶ τὸ σκληρότατον δι' ἕνα πατέρα, ἐβλεπε τὴν κόρην του ὠχρῶσαν καὶ φθίνουσιν παρ' αὐτῷ. Τί νὰ κάμῃ εἰς τὸ ἑπακρον τοῦτο σημεῖον τῆς δυστυχίας καταντήσας; Νὰ τείνῃ

τὴν χεῖρα ἐπαίτων; Ἀλλὰ τοῦτο θεώρει ἀνάξιον δι' ἄνδρα, ὅστις χθές ἐτι εἶχεν ὀλόκληρον λαὸν κύπτοντα καὶ γονυκλινῇ πρὸ αὐτοῦ. Νὰ ἐργασθῇ; Ὁ Ἀλῆς ἐξῆσε μέχρι τοῦδε πάντοτε εὐγενῶς, καὶ οὐδὲν ἔργον ἐγνώριζεν. Ὅλον τὸ μυστικόν του, ὅταν εἶχεν ἀνάγκην χρημάτων, συνέστατο εἰς τὸ νὰ συλλαμβάνῃ καὶ νὰ δέρῃ τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' ὅπως ἐξασκῇ κἀνεῖς ἐν εἰρήνῃ τὴν ἐντιμον ταύτην ἐργασίαν πρέπει νὰ ἦναι παῖς καὶ νὰ ἔχῃ φερμάνιον τοῦ σουλτάνου. Πᾶς ἄλλος διατρέχει μυρίους κινδύνους καὶ συλλαμβανόμενος ἀπαγχονίζεται, ὡς ληστής. Εἰς τοὺς πασάδες δὲν ἀρέσκει παντάπασις ὁ συναγωνισμός, καὶ τοῦτο ὅπως οὐκ ἐγνώριζεν ὁ Ἀλῆς· διότι ὅταν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκρέμα κἀνένα, ἔχοντα τὴν αὐθάδειαν νὰ σφετερίζηται τὰ δικαιώματά του ληστεύων τοὺς ὑπηκόους του, θεώρει τοῦτο ὡς τὴν ἀρίστην τοῦ βίου του πράξιν.

Μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν δὲν εἶχε φάγει καὶ καθ' ἣν τὸ *Θέλητρον* τῶν *ὀφθαλμῶν*, ἐξηντημένη ὑπὸ τῆς πείνης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγερεθῇ τῆς ψυχῆς, ἐφ' ἧς κατέκειτο, ὁ Ἀλῆς, περιτρέχων τὰς ὁδοὺς τῆς Δαμασκού ὡς λύκος πεινασμένος, εἶδεν ἀνθρώπους, βαστάζοντας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαγῆνους πλήρεις ἐλαίου καὶ φέροντας αὐτὰς εἰς τινα ἀποθήκην μικρὸν ἀπέχουσαν. Εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς ἀποθήκης ἦτο εἰς ὑπάλληλος, ὅστις ἐπλήρωνεν εἰς ἕκαστον ἀχθοφόρον ἕνα παρὰν δι' ἕκαστον δρόμον. Ἡ θέα τοῦ μικροῦ ἐκείνου χαλκίνου κερματίου ἐπέφερε ῥίγος εἰς τὸν πρόην παῖαν. Ἐλαβε τὴν σειράν του εἰς τὴν γραμμὴν τῶν ἀχθοφόρων καὶ ἀναβὰς στενὴν τινα κλίμακα, ἐφορτώθη μέγαν τινὰ ἀμφορέα, τὸν ὅποιον μόλις καὶ μετὰ βίας ἠδύνατο νὰ κρατῇ ἐν ἰσορροπίᾳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ βαστάζων αὐτὸν ἐτι δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν.

Μὲ συμμαζευμένον τὸν λαιμὸν, τοὺς ὤμους ὑψωμένους καὶ τεταμένον τὸ μέτωπον, κατήρχετο ὁ Ἀλῆς βραδέως τὴν κλίμακα, ὅταν εἰς τὴν τρίτην βαθμίδα ἠσθάνθη τὸ φορτίον του κλίνον πρὸς τὰ ἔμπροσθεν. Ἐκλινε τότε πρὸς τὰ ὀπισθεν, ἀλλ' ὁ πούς του ὠλισθήσε καὶ ὁ Ἀλῆς ἐκυλίσθη μέχρι τοῦ πέρατος τῆς κλίμακος, μετὰ τῶν τεμαχίων τοῦ θραυσθέντος ἀμφορέως, ἐν ᾧ κύματα ἐλαίου κατέκλυσαν αὐτόν. Κατησχυμένος ἠγεύρετο ἐκ τῆς πτώσεώς του, ὅτε ἠσθάνθη νὰ συλλαμβάνῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ αὐχένος ἡ χεὶρ τοῦ ὑπαλλήλου τῆς οἰκίας.

—Κακορρίζικε, τῷ εἶπεν οὗτος, πλήρωσέ μου γρήγορα πενήντα γρόσια διὰ τὴν ζημίαν ὅπου ἔκαμες καὶ κρημνίσου ἀπ' ἐδῶ! Ὅταν δὲν ἔξυρῃς μίαν τέχνην δὲν πρέπει νὰ καταπιάνεσαι.

—Πενήντα γρόσια, ἀντεῖπεν ὁ Ἀλῆς, πικρῶς μεριδιῶν. Καὶ ποῦ νὰ τὰ εὔρω; Δὲν ἔχω οὔτε ἕνα παρὰν.

— Ἄν δὲν πληρώνῃ τὸ πουργί σου, ἂς πλη-

ρώσῃ τὸ πετασί σου, εἶπεν ὁ ὑπάλληλος ἄνευ ἐνδοιασμοῦ.

Καὶ εἰς ἐν νεῦμά του τέσσαρες στιβαροὶ βραχιόνες συνέλαβον τὸν Ἀλῆν, τὸν ἔριψαν κατὰ γῆς καὶ ἐπέρασαν τοὺς πόδας του διὰ μέσου δύο σχοινίων, ὅπως εἰς τόσους ἄλλους ἔκαμνεν ὁ Ἀλῆς ὅταν εὕρισκετο εἰς Βαγδάτιον· ἐπὶ τοῦ πέλματος δὲ τῶν ποδῶν του ἐφῆρμοςαν πεντήκοντα ῥαβδισμούς, τοσοῦτον καλοὺς καὶ δυνατοὺς, ὡς νὰ ἐπέβλεπε παῖς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς.

Ἠγέρθη ὁ Ἀλῆς καὶ περιτυλίζας διὰ ῥακῶν τοὺς αἰμάσσοντας πόδας του, ἐσύρθη χωλαίνων καὶ ὀδυρόμενος μέχρι τῆς κατοικίας του.

—Ὁ Θεὸς εἶναι μέγας, ὑπετονθόρυζεν· εἶναι δίκαιον νὰ ὑποφέρω θάσανα τὰ ὁποῖα ἐγὼ ἔκαμα ἄλλοι νὰ ὑποφέρωσιν. Ἀλλ' οἱ ἔμποροι τοῦ Βαγδατίου, τοὺς ὁποίους ἐράβδιζον, ἦσαν εὐτυχέστεροι ἐμοῦ. Εἶχον φίλους, οἱ ὅποιοι ἐπλήρωναν δι' αὐτοὺς, ἐν ᾧ ἐγὼ ἀποθνήσκω τῆς πείνης, χωρὶς οὔτε ἐν κομμάτιον ἄρτου νὰ κερδήσω ἐκ τῶν ῥαβδισμῶν.

Ἡπατᾶτο ὅμως, διότι ἀγαθὴ τις γυνή, ἡ ὁποία εἶτε ἐκ τύχης, εἶτε ἐκ περιεργίας εἶχεν ἰδεῖ τὸ δυστύχημά του, τὸν εὐσπλαχνίσθη. Τῷ ἔδωκεν ἔλαιον διὰ νὰ ἐπιθέσῃ εἰς τὰς πληγὰς του, ἕνα μικρὸν σάκκον ἀλεύρου καὶ τινὰς δρᾶκας ὀσπρίων διὰ νὰ ζήσῃ μέχρι τῆς ἐντελοῦς θεραπείας του· τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, τὸ πρῶτον ἤδη ἀπὸ τῆς πτώσεώς του, ὁ Ἀλῆς ἐκοιμήθη ἀμέριμνος περὶ τῆς αὐριον.

Οὐδὲν ὀξύνει τὸ πνεῦμα ὅσον ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ μόνωσις. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς νοσηλείας του ἐπῆλθεν εἰς τὸν Ἀλῆν φωτεινὴ τις ἰδέα. «Ἡμῖν μωρὸς, ἐσχέσθην νὰ γίνω ἀχθοφόρος· οἱ πασάδες δὲν ἔχουν δυνατὴν κεφαλὴν· τὴν τιμὴν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν ἀφίσωμεν εἰς τὰ βῶδια. Ὅ τι διακρίνει τοὺς ἀνθρώπους τῆς τάξεώς μου εἶναι ἡ ἐπιδειξιότης, ἡ εὐκίνησις τῶν χειρῶν· ἡμῖν κυνηγὸς περιφημὸς· ἐπὶ πλέον γνωρίζω κατὰ βάθος τὴν τέχνην τοῦ κολακεύειν καὶ τοῦ ψεύδεσθαι· εἶμαι τεχνίτης εἰς ταῦτα, ἀφ' οὗ ἐχρημάτισα παῖς» ἂς ἐκλέξω λοιπὸν ἐν ἐπάγγελμα εἰς τὸ δύναμαι νὰ διαπρέψω, νὰ ἐκπλήξω τὸν κόσμον διὰ τῶν λαμπρῶν πλεονεκτημάτων μου καὶ νὰ ἀποκτήσω τάχιστα καὶ ἐντίμως μεγάλην περιουσίαν».

Μετὰ πολλὰς σκέψεις ὁ Ἀλῆς ἐγένετο κουρεὺς.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τὰ πάντα ἔβαινον καλῶς· ὁ αὐθέντης του τὸν εἶχεν ὀρίσει διὰ ν' ἀντλή ὕδωρ, νὰ καθαρίζῃ τὸ κατάστημα, νὰ ἀκονίζῃ τὰ ξυράφια καὶ νὰ φέρῃ καφὲν καὶ τοιμπούκιον εἰς τοὺς θαμῶνας. Ὁ Ἀλῆς ἐξετέλει θαυμασίως τὰς τοιαύτας λεπτὰς ἀσχολίας. Ἐὰν δὲ τυχὸν τῷ ἐνεπιστεῦοντο τὴν κεφαλὴν χωρὶς καὶ τινος τῶν ὀρέων, πᾶν λάθος τοῦ ξυραφίου διήρχετο ἀπαράτρητον· οἱ καλοὶ ἐκείνοι ἀνθρωποὶ ἔχουσι τὸ δέρμα τραχὺ καὶ δὲν ἀγνοοῦσιν

ἔτι ἐπλάσθησαν διὰ τὰ ἐκδέρωνται ὥστε δι' αὐτοὺς εἴτε πλείότεραι εἴτε ὀλιγώτεραι ἀφαιμάξεις οὐδὲν σημαίνουσι, καὶ οὐδόλως μεταβάλλουσι τὴν ἀποκτίνωσιν των.

Πρωτὴν τινὰ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κουρεῖον, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ αὐθέντου του, ἐν μέγα ὑποκείμενον οὐ ἡ θέα μόνον ἤρκει νὰ κατατρομάξῃ τὸν ταλαίπωρον Ἀλῆν. Ἦτο δ' γελωτοποιὸς τοῦ πασᾶ, κυρὸς εἰδεχθῆς, μικρόσωμος, μὲ κεφαλὴν ὁμοίαν πρὸς κίτρον, μεδούθραλους μικροὺς καὶ πρασινωποὺς, καὶ ὀδόντας πιθήκου. Ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ κρανίου του ὁ Ἀλῆς ἔχει κύματα ἡρωματισμένου ἀφροῦ σάπωνος, ὁ γελωτοποιὸς, ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς ἑδρας του, ἐπεδίδεδτο εἰς μυρίους ἀστεϊσμούς, κεντῶν αὐτὸν καὶ μυκτηρίζων. Δις τὸν ἔκαμε νὰ ἀφίσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς του νὰ πέσῃ ἡ λεκάνη, καὶ δις τοσαύτην ἡσθάνθη ὁ γελωτοποιὸς χαρὰν, ὥστε ἔρριψεν εἰς αὐτὸν τέσσαρας παράδες. Ἐν τούτοις ὁ συνετὸς Ἀλῆς δὲν ἐγκατέλιπε τὴν σοβαρότητά του· ἀφωσιωμένος καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν περιποίησιν κεφαλῆς τοσοῦτον πολυτίμου, ἐξυράφιζε μετὰ κανονικότητος καὶ ἐλαφρότητος θαυμασίας, ὅταν ἐξαίφνης ὁ γελωτοποιὸς ἐμόρφασεν εἰδεχθέστατα καὶ τοιαύτην ἐξέπεμψε κραυγὴν, ὥστε ὁ κουρεὺς τρομάξας ἀπέσυρεν ἀποτόμως τὴν χεῖρά του συμπαρασύρων εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ξυραφίου του καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ὠτός τοῦ γελωτοποιοῦ.

Οἱ γελωτοποιοὶ ἀγαπῶσι νὰ γελῶσιν, ἀλλὰ δι' ἐξόδων των ἄλλων. Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ἔχων ἐπιδερμίδα εὐαίσθητοτέραν τῆς ἐπιδερμίδος ἐκείνων, οἵτινες εὐαρεστοῦνται τύποντες τὸ δέριμα των πλησίον των. Ὁ κυρὸς πάραυτα ὡς λυσσῶν ἐχύθη ἐπὶ τοῦ Ἀλῆ γρονθοκοπῶν αὐτὸν καὶ προσπαθῶν νὰ τὸν ἀποπνίξῃ, ἐν ᾧ συγχρόνως ἐπεκαλεῖτο βοήθειαν κατὰ τοῦ δολοφόνου. Κατ' εὐτυχίαν ὅμως τοῦ Ἀλῆ ἡ ἐντομὴ ἦν σπουδαιότατη, ὥστε ἐδέησεν ὁ τραυματισθεὶς ν' ἀφίσῃ αὐτὸν καὶ νὰ ἐπιμεληθῇ τὸ ὠτίον του, ἐξ οὗ ἔρρεεν ἀφθονον αἷμα. Ὁ Ἀλῆς ἐδράξατο τῆς καταλήλου ταύτης περιστάσεως, ὅπως ἐξέλθῃ τοῦ κουρεῖου καὶ διατρέξῃ τὰς στενωποὺς τῆς Δαμασκοῦ μετὰ τῆς ταχύτητος ἀνθρώπου μὴ ἀγνοοῦντος ὅτι ἂν συλληθῇ τὸν ἀναμένει ἀγχόνη.

Μετὰ μυρίους ἐλιγμούς καὶ περιστροφάς, ἐκρύβη ἐν τινι ἐρείπῳ καὶ μόλις ὅταν ἐπῆλθον τὰ σκότῃ καὶ ἡ σιγὴ τῆς νυκτὸς ἐτόλμησε νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν κατοικίαν του. Ἐὰν ἔμμενεν ἔτι ἐν Δαμασκῷ μετὰ τὸ συμβᾶν ἐκεῖνο, ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ παρεδίδεδτο εἰς βέβαιον θάνατον· διὰ τοῦτο δὲν ἐκοπίασε πολὺ νὰ πείσῃ τὴν θυγατέρα του ὅτι ἔπρεπε εἰς τὴν στιγμήν νὰ ἀναχωρήσωσιν. Αἱ ἀποσκευαὶ των δὲν τοῖς παρέχον βεβαίως κάμμιαν δυσκολίαν, καὶ πρὶν χαράξῃ ἡ αὐγὴ εὐρίσκοντο ἐπὶ τοῦ ὄρους. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὠδοιπόρουν ἀδικοῦπως, μηδαμοῦ σταματῶντες καὶ ὡς μόνην τροφὴν ἔχοντες

συκά τινα, τὰ ὅποια εὕρισκον ἐπὶ τῶν δένδρων τῆς ὁδοῦ, καὶ ὀλίγον ὕδωρ, ὅπερ μετὰ μεγίστης δυσκολίας ἐπετύγχανον εἰς τὰ βάθη ἀποξηραμένων ρευμάτων. Ἀλλὰ πᾶσα δυστυχία ἔχει καὶ τὴν γλυκύτητά της, εἶναι δὲ ἀληθές ὅτι εἰς τοὺς καιροὺς τοῦ μεγαλείου των οὐδέποτε ὁ πασᾶς ἡ ἡ κόρη του ἔφαγον καὶ ἔπιον μὲ πλειότεραν ὀρεξιν.

Μετὰ ὁδοιπορίαν τριῶν ἡμερῶν οἱ φυγάδες ἐφιλοξενήθησαν ὑπὸ ἀγαθοῦ τινος χωρικοῦ, ἐφαρμόζοντος ἀσμένως καὶ θρησκευτικώτατα τὸν ἅγιον τῆς ξενίας νόμον. Ἀφ' οὗ ἐδείπνησαν καὶ ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Ἀλῆ συνομιλίας του ἔμαθεν ὁ οἰκοδεσπότης ὅτι στερεῖται παντὸς πόρου ζωῆς, τῷ προσέτεινε νὰ τὸν προσλάβῃ ὡς ποιμένα του. Ὁ Ἀλῆς ἐσκέφθη ὅτι δὲν ἦτο πολὺ δύσκολον ἐπάγγελμα τὸ νὰ ὀδηγῇ τὰ ἔρῃ εἰκοσάδα αἰγῶν ἀκολουθουμένων ὑπὸ πεντήκοντα περίπου προβάτων, ἀφ' οὗ μάλιστα τὴν πλειοτέραν ἐργασίαν θὰ τὴν ἔκαμνον δύο καλοὶ σκύλοι· ἔπειτα δὲν ἔτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ δαρῇ ἐκ τῆς ἀδεξιότητός του, καὶ θὰ εἶχεν ὅσον ἤθελε γάλα καὶ τυρόν· καὶ δὲν θὰ τῷ ἔδιδε μὲν οὕτε ἓνα παρᾶν ὁ ἰδιοκτήτης, ἀλλ' ἐξ ἄλλου ἐπέτρεπεν εἰς τὸ *Θεῖον* τῶν ὀφθαλμῶν νὰ λαμβάνῃ ὅσονδήποτε μαλλίον ἐχρειάζετο πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐνδυμάτων της καὶ τῶν τοῦ πατρὸς της. Ὡστε ὁ Ἀλῆς, ὅστις ἐκινδύνευεν ἢ ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης ἢ νὰ κρεμασθῇ, ἡσπᾶσθη ἄνευ τῆς ἐλαχίστης δυσκολίας τὸν πατριαρχικὸν βίον, καὶ ἀπὸ τῆς ἐπαύριον μὲ τὴν κόρην του, τοὺς σκύλους καὶ τὸ ποίμνιόν του ἔλαβε τὴν ὁδὸν τῶν ὄρεων.

Ἀφ' οὗ ἐξησφάλισεν οὕτω τὸ μέλλον του, ὁ Ἀλῆς διήγεν ἀμερίμνως εἰς τὸ ἐξῆς καὶ νωχελῶς. Ἐξηπλωμένος ἐκάπνιζε μὲ τὸ τσιμπούκιον καὶ ἡσυχολεῖτο θεωρῶν τὰ περιπτύμενα πτηνὰ. Ἡ δυστυχὴς ὅμως κόρη του, ὀλιγώτερον αὐτοῦ ἀφροντὶς καὶ καρτερικῇ, ὑπέφερε πολὺ συλλογιζομένη τὸ Βαγδάτιον, ἡ δὲ ἡλακάτη δι' ἧς ἔνθη δὲν συνετέλει νὰ τῇ ἐμπνεύσῃ λήθην τοῦ παρελθόντος.

— Πάτερ μου, ἔλεγε συχνάκις, τί χρησιμεύει ἡ ζωὴ, ὅταν συνίσταται εἰς ἀκατάπαυστον δυστυχίαν; Δὲν εἶναι προτιμότερον ν' ἀποθάνωμεν ἅπασι διὰ παντὸς παρὰ νὰ ὑποφέρωμεν τόσα βάσανα κατὰ πᾶσαν στιγμήν;

— Ὁ Θεὸς εἶναι μέγας, κόρη μου, ἀπεκρίνετο ὁ συνετὸς βοσκὸς, καὶ ὅ τι κάμνει εἶναι καλὰ καμωμένον. Ἐγὼ ἔχω τώρα τὴν ἡσυχίαν μου, καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μου ἡλικίαν τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτιστον τῶν ἀγαθῶν. Οὕτω βλέπεις ὅτι ὑπομένω. Ἄ! ἂν ἐμάνθανα καὶ ἐγὼ κάμμιαν τέχνην! Σὺ πάλιν εἶσαι νέα, ἔχεις ἐλπίδας καὶ δύνασαι νὰ ἀναμένῃς μεταβολὴν τῆς τύχης· ἔχεις λοιπὸν πολλοὺς λόγους διὰ νὰ παρήγορησai.

— Ὑπομένω καὶ ἐγὼ, καλέ μου πατέρα, ἔλεγε τὸ *Θεῖον* τῶν ὀφθαλμῶν τενάζουσα.

Καὶ ὑπέμενον, τοσοῦτον ὅμως ὀλιγώτερον ὅσον πλειοτέρας ἔτρεφεν· ἐλπίδας.

Εἶχε παρέλθει ἔν ἔτος καὶ πλέον, ἀφ' οὗτο ὁ Ἀλῆς διῆγε βίον εὐδαίμονα ἐν τῇ ἐρημίᾳ, ὅτε πρῶτον τινὰ ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς τῆς Δαμασκοῦ ἐξῆλθε πρὸς θῆραν εἰς τὸ ὄρος. Καταδιώκων δὲ πληγωθέν τι πτηνόν, περιεπλανήθη, καὶ μόνος, μακρὰν τῆς ἀκολουθίας του, προσεπάθει ν' ἀνέυρῃ τὸν δρόμον του, ἀκολουθῶν τὸ ῥεῦμα μικροῦ τινος ρυακίου. Ἐκεῖ δὲ, μόλις ἔκαμψε βράχον τινὰ ἐπιπροσθούντα, εὗρέθη ἀπέναντι μιᾶς νεάνιδος, ἥτις καθημένη ἐπὶ τῆς χλόης καὶ ἀφίνουσα νὰ βρέχῃ τοὺς πόδας τῆς τὸ ρυάκιον, ἔπλεκε τὴν μακρὰν αὐτῆς κόμην. Ἰδὼν τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο πλάσμα ὁ Ἰουσοῦφ ἐξέβαλε κραυγὴν. Τὸ *Θέλητρον* τῶν *ὀφθαλμῶν* ἤγειρε τὴν κεφαλὴν, τρομάξασα δὲ ἐπὶ τῇ θῆρτι ξένου, ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα τῆς, ἐξαφανισθεῖσα ἀπὸ τῶν *ὀφθαλμῶν* τοῦ ἐκθάμβου ἡγεμόνος.

—Τί εἶναι αὐτό; ἐσχέθη ὁ Ἰουσοῦφ. Τὸ ἄνθος τῶν ὀρέων εἶναι ἀνθηρότερον ἀπὸ τὰ ῥόδα τῶν κήπων μας; ἡ κόρη αὐτῆς τῆς ἐρήμου εἶναι ὠραιότερα ἀπὸ τὰς σουλτάνας ἡμῶν. Αὐτὴ εἶναι γυνὴ οἷαν τὴν ὠνειρευόμην.

Ἐτρεξεν ἀκολουθῶν τὰ ἵχνη τῆς ἀγνώστου, ὅσον ταχέως τὸν ἄφινον νὰ τρέξῃ οἱ ὑπὸ τὰ βήματά του ὀλισθαίνοντες χάλικες. Εὗρεν ἐπὶ τέλους τὸ *Θέλητρον* τῶν *ὀφθαλμῶν* ἀμέλγουσιν τὰ πρόβατα, ἐν ᾧ ὁ πατήρ τῆς ἐκάλει τοὺς κύνας, ὧν αἱ μανιώδεις ὕλακαὶ ἐμύηνον τὴν προσέγγισιν τοῦ ξένου. Ὁ Ἰουσοῦφ τοῖς παρέστησεν ὅτι περιεπλανήθη καὶ ὅτι ἀποθνήσκει τῆς δίψης. Τὸ *Θέλητρον* τῶν *ὀφθαλμῶν* τῷ ἐκόμισε πάραυτα γάλα εἰς μέγα πῆλινον ἀγγεῖον· ὁ Ἰουσοῦφ ἔπειε βραδέως καὶ ἐν σιγῇ παρατηρῶν τὸν πατέρα καὶ τὴν κόρην, ἐπὶ τέλους δὲ μὴ δυνάμενος νὰ παραμείνῃ περισσότερον χωρὶς νὰ παρῆλθῃ, τοὺς ἠρώτησε περὶ τοῦ δρόμου του. Ὁ Ἀλῆς, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν δύο κυνῶν του, ὠδήγησε τὸν κυνηγὸν μέχρι τῆς πεδιάδος, καὶ ἐπέστρεψε τρέμων. Διότι ὁ ἄγνωστος τῷ ἔδωκεν ἐν χρυσοῦν νόμισμα· θὰ ἦτο λοιπὸν κἀνεὶς ἀξιωματικὸς τοῦ σουλτάνου, ἢ καὶ κἀνεὶς πασᾶς ἱσως· διὰ τὸν Ἀλῆ δὲ, ὅστις ἔκρινε τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ἰδίων ἀναμνήσεων, πασᾶς ἐσήμαινεν ἀνθρωπὸν μὴ δυνάμενον νὰ πράξῃ ἄλλο τι ἐκτὸς τοῦ κακοῦ, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ φίλις ἦν ἐξ ἴσου ἐπίφοδος, ὅσον καὶ τὸ μῖσος.

Φθὰς εἰς Δαμασκὸν ὁ Ἰουσοῦφ ἔτρεξε νὰ ριφθῇ εἰς τὸν τράχηλον τῆς μητρός του· τῇ ἐπανελάθεν ὅτι ἦτο ὠραία ὥς ὅτε ἦτο εἰκοσαέτις, λαμπρὰ ὥς πανσέληνος, ὅτι ἦτο ἡ μόνη φίλη του, ὅτι μόνον αὐτὴν ἠγάπα εἰς τὸν κόσμον, καὶ λέγων ταῦτα κατασπάζετο τὰς χεῖρας αὐτῆς.

Ἡ μήτηρ ἐμειδίασε·—Τέκνον μου, τῷ εἶπε, ἐλέπω ὅτι ἔχεις νὰ μοὶ ἐμπιστευθῇς κἀνὲν μυστικόν· ὁμίλει γρήγορα. Δὲν εἰξεύρω ἂν ἤμει-

τόσον ὠραία, ὅσον λέγεις· ἀλλ' ὅ τι δύναμαι νὰ σὲ βεβαιώσω εἶναι ὅτι οὐδέποτε θὰ εὕρῃς καλλιτέραν ἐμοῦ φίλην.

Ὁ Ἰουσοῦφ δὲν περιέμενε πολλὰς παρακλήσεις· ἐφλέγετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ διηγηθῇ ὅ τι εἶδεν εἰς τὸ ὄρος· παρέστησε τὴν ὠραίαν ἄγνωστον ὥς τι ἔκτακτον ὅλως καὶ θαυμαστόν, ἐβεβαίωσε τὴν μητέρα του ὅτι ἄνευ ἐκείνης δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ, ὅτι ἤθελε νὰ τὴν νυμφευθῇ, καὶ αὐριον μάλιστα.

—Ὀλίγην ὑπομονὴν, παιδί μου, τῷ ἐπανελάμβανεν ἡ μήτηρ του· ἄφρσέ μας νὰ πληροφορηθῶμεν καὶ ἡμεῖς ποῖον εἶναι τὸ τέρας ἐκεῖνο τῆς καλλονῆς· ἔπειτα θὰ πείσωμεν καὶ τὸν πατέρα σου νὰ συναίνεσθαι εἰς τὸν εὐτυχῇ σας γάμον.

Ὅταν ὁ πασᾶς ἔμαθε τὸ πάθος τοῦ υἱοῦ του, πρῶτον ἤρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ ἐπὶ τέλους ὠργίσθη φοβερά. Καὶ ἔλειπον ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν πλούσιαι καὶ εὐειδεῖς νέαι διὰ νὰ ἀναγκασθῇ νὰ τρέχῃ εἰς τὴν ἐρημον νὰ ζητῇ μίαν αἰγοβοσκόν; Ποτὲ δὲν θὰ συγκατετίθετο νὰ γίνῃ τοιοῦτος ἄθλιος γάμος, ποτέ!

Ποτὲ εἶναι λέξεις, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε συνेतὸς ἀνθρωπος πρέπει νὰ προφέρῃ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του, ὅταν ἔχῃ ἐναντίους αὐτοῦ τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱόν του. Δὲν παρῆλθον ὀκτὼ ἡμέραι καὶ ὁ πασᾶς, καμφοθεὶς ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς μητρός καὶ ἀπὸ τὴν ὠχρότητα καὶ τὴν σιγὴν τοῦ υἱοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ. Ἀλλ' ὥς ἀνὴρ συνειδὼς τὴν ἀξίαν του· καὶ πεπεισμένος περὶ τῆς ὁρθότητος τῶν σκέψεών του, διεκήρυξεν ὅτι ἔπραττεν ἐν γυναικὶ ἀνόητον πράξιν.

—Ἐστὼ, εἶπεν· ἀφ' οὗ τὸ θέλει ἄς νυμφευθῇ ὁ υἱὸς μου μίαν αἰγοβοσκὸν καὶ ἡ τρέλα του ἄς στραφῇ κατὰ τῆς κεφαλῆς του· ἐγὼ νίπτομαι τὰς χεῖρας. Ἀλλ' ὅπως μὴ λείψῃ τίποτε ἀπὸ τὸν γελοῖον αὐτὸν γάμον, ἐξῆλθ' ἐδῶ ὁ γελωτοποιός μου. Αὐτὸς εἶναι ὁ κατάλληλος νὰ παραλάβῃ καὶ μᾶς φέρῃ τὴν ἀθλίαν ἐκείνην, ἥτις ἔρριψε μάγια εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ κυφὸς ἐλάμβανεν ἐπὶ ὄνου τὴν πρὸς τὸ ὄρος ἄγουσαν καταρῶμενος καὶ τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ πατρὸς καὶ τὰς ἀνοησίας τοῦ υἱοῦ του. Ἦτο σωστὸν αὐτὸ, μὲ τόσον ἥλιον καὶ κονιορτὸν νὰ τὸν ἀποστέλλωσιν ὡς πρεσβείαν εἰς ἓνα βοσκόν, αὐτὸν τὸν τόσον ἀδρόν καὶ εὐπαθῆ, τὸν γεννηθέντα ὅπως ζῇ ἐντὸς ἀνακτόρων καὶ θέλγοντα διὰ τῆς λεπτότητος τοῦ πνεύματός του ἡγεμόνας καὶ μεγιστάνας; Ἀλλὰ, φεῦ! ἡ τύχη εἶναι τυφλή· παρέχει εἰς τοὺς μωροὺς ὅλα τὰ μέσα καὶ τὰς τιμὰς καὶ ἀναγκάζει τὴν μεγαλοφυΐαν νὰ καταφεύγῃ εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ γελωτοποιοῦ, ὅπως μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης.

Τριήμερος ἐπίπνοος ὁδοιπορία, ἀντὶ νὰ πρᾶνῃ εἶχεν ἐπαυξήσῃ κατὰ φυσικὸν λόγον τὴν ὀργὴν καὶ δυσἀρέσκειαν τοῦ κυφοῦ, ὅτε εἶδε τὸν Ἀλῆν ἐξηπλωμένον ὑπὸ τὴν σκιὰν κερατέας καὶ μερι-

μυνόντα πλειότερον περί τοῦ τσιμπουκίου του παρά περί τῶν προβάτων του. Ὁ γελωτοποιὸς ἐκέντησε τὸν ὄνον του καὶ προεχώρησε πρὸς αὐτὸν μετὰ βεζιρικῆς μεγαλοπρεπείας.

— Ἐλσεῖν, τῷ εἶπεν, ἐμάγευσας τὸν υἱὸν τοῦ πασᾶ σου κάμνει τὴν τιμὴν νὰ νυμφευθῇ τὴν κόρην σου. Παρουσίασέ μου τάχιστα αὐτὸν τὸν μαργαρίτην τῶν ὁρέων, πρέπει νὰ τὸν ὑπάγω εἰς Δαμασκόν. Εἰς σὲ δὲ ὁ πασᾶς στέλλει αὐτὸ τὸ πουγγίον καὶ σὲ διατάττει νὰ ἐκκενώσης τὸ ταχύτερον τὴν χώραν.

Ὁ Ἀλῆς ἀφῆκε νὰ καταπέσῃ τὸ θαλάντιον, ὕπερ τῷ ἔρριψεν ὁ γελωτοποιὸς, καὶ χωρὶς νὰ στρέψῃ κἀν τὴν κεφαλὴν, ἠρώτησεν αὐτὸν τί ἐζητεῖ.

— Κτῆνος! ὑπέλαβεν οὗτος, δὲν μὲ ἤκουσες; ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ νυμφεύεται τὴν θυγατέρα σου.

— Καὶ τί ἔργον κάμνει ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ; ἠρώτησεν ὁ Ἀλῆς.

— Τί κάμνει, ἀνεκράγασεν ὁ γελωτοποιὸς ἀνακαγχάσας. Κτῆνος κτηνῶν, φαντάζεσαι λοιπὸν ὅτι ἐν τόσῳ μεγάλῳ ὑποκείμενον εἶναι ἀγροῖκος ὡς σύ; δὲν εἰξεύρεις ὅτι ὁ πασᾶς μοιράζει μὲ τὸν σουλτάνον τὸν φόρον τῆς τοπαρχίας, καὶ ὅτι ἀπὸ τὰ τεσσαράκοντα πρόβατα τὰ ὅποια τόσῳ κακὰ φυλάττεις τὰ τέσσαρα τοῦ ἀνήκουν δικαίωματικῶς, καὶ τὰ τριακονταεξ δύνανται νὰ τὰ πάρῃ ὅταν θέλῃ;

— Δὲν σοῦ ὁμιλῶ ποσῶς περὶ τοῦ πασᾶ, παρετήρησεν ἡσύχως ὁ Ἀλῆς. Ὁ Θεὸς νὰ σκέπῃ τὴν ἔξοχότητά του! Σὲ ἐρωτῶ τί ἔργον κάμνει ὁ υἱὸς του. Εἶναι ὀπλοποιός;

— Ὅχι, βλακωδέστατε.

— Σιδηρουργός;

— Ὅχι, βέβαια.

— Λεπτοουργός;

— Οὐτε.

— Κτίστης;

— Ὅχι, ὅχι! Εἶναι μεγιστάν. Ἀκούεις, ζῶν τετράποδον! μόνον οἱ χυδαῖοι καὶ ἀγροῖκοι ἐργάζονται. Ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ εἶναι εὐγενής, ὕπερ ἐστὶν ἔχει λευκάς τὰς χεῖρας καὶ δὲν κάμνει κἀνὲν ἔργον.

— Τότε λοιπὸν δὲν θὰ πάρῃ τὴν κόρην μου, εἶπε σοβαρῶς ὁ βοσκός. Ἡ οἰκογένεια ἀπαιτεῖ πολλὰς δαπάνας, καὶ δὲν θὰ δώσω ποτὲ τὸ παιδί μου εἰς ἄνδρα, ὁ ὅποιος δὲν ἐμπορεῖ νὰ θρέψῃ τὴν γυναῖκά του. Ἀλλ' ἴσως ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ ἔχει κἀνὲν ἔργον ὀλιγώτερον ἐπίπονον. Μήπως εἶναι ῥάπτης;

— Ὅχι.

— Πραγματευτής;

— Ὅχι.

— Καλαθοποιός;

— Ὅχι.

— Εἶναι λοιπὸν κουρεὺς;

— Ὅχι, ἀνέκραξεν ὁ κυρὸς πορφυροῦς ἐξ ὁρ-

γῆς. Ὅχι, σὲ λέγω. Τελείωσε πλέον τοὺς ἀνοήτους ἀστεϊσμούς σου, διότι ἀλλῶως θὰ σὲ σπᾶσω εἰς τὸ ξύλον. Φώναξε τὴν κόρην σου, διότι βιάζομαι.

— Ἡ κόρη μου δὲν θ' ἀναχωρήσῃ, ἀπεκρίθη ὁ βοσκός.

Ἐκάλεσε δὲ διὰ συριγμοῦ τοὺς κύνας του, οἵτινες ἐτάχθησαν πλησίον του, ἀπειλητικοὶ καὶ δεικνύοντες ὄνυχας, οἵτινες φαίνεται ὅτι πολὺ ὀλίγον ὑψαρίστησαν τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ πασᾶ.

Ὁ γελωτοποιὸς ἐστρέψε τὸν ὄνον του, καὶ ἀπειλῶν διὰ τῆς πυγμῆς τὸν Ἀλῆν, ὅστις συνεκράτει τοὺς ἐξηγριωμένους κύνας του,

— Ἀθλιε! τῷ ἐκραύγασε, θὰ σοῦ δείξω γρήγορα ποῖος εἶμαι ἐγώ. Θὰ σὲ κάμω νὰ καταλάβῃς τί θὰ εἰπῇ νὰ ἔχῃς ἄλλην θέλησιν ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ πασᾶ, τοῦ αὐθέντου σου καὶ αὐθέντου μου.

Καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Δαμασκόν, ἔχων πλειότερον τοῦ συνήθους καταβιθασμένον τὸ ἥμισυ ὠτίον του. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν ὁ πασᾶς δὲν ἐπῆρεν ὑπὸ κακὴν ἔποψιν τὸ πρᾶγμα. Τὸ ἐθεώρησεν ἀποτυχίαν τῆς συζύγου καὶ τοῦ υἱοῦ του καὶ θρίαμβον ἰδικόν του· διπλῇ ἐπιτυχίᾳ, κολακεύουσα ὑπερμέτρως τὴν ὑπεροφίαν του.

— Τῇ ἀληθείᾳ, εἶπεν, ὁ γέρον ἐκεῖνος εἶναι ἀνοητότερος τοῦ υἱοῦ μου· ἀλλὰ ἡσύχασε, Ἰουσοῦφ, εἶμαι πασᾶς καὶ μένω πιστὸς εἰς τὸν λόγον μου. Θὰ στείλω εἰς τὸ ὄρος τέσσαρας ἱππεῖς, οἱ ὅποιοι θὰ μοῦ φέρουν τὴν κόρην· διὰ τὸν πατέρα μὴ σκοτίζεσαι, διότι τοῦ ἐτοιμάζω πειστικώτατον ἐπιχείρημα.

Καὶ λέγων ταῦτα, ἔκαμεν εὐθύμως χειρονομίαν τινὰ, ὥσάν ἐκοπτέ τι ἐνοχλοῦν αὐτόν.

Ὁ Ἰουσοῦφ, ἐπινευούσης καὶ τῆς μητρὸς, προσέπεσεν εἰς τοῦ πατρὸς του τοὺς πόδας παρκαλῶν αὐτὸν νὰ τῷ ἀφίσῃ τὴν ἐνόχλησιν ν' ἀποπερατώσῃ μόνος του τὴν ὑπόθεσιν. Ἀναντιρρήτως τὸ προτεινόμενον μέσον ἦτο ἀλάθητον. Ἀλλὰ τὸ *Θεὸν ἠγέρων τῶν ὀφθαλμῶν* θὰ εἶχε τὴν ἀδυναμίαν ν' ἀγαπᾷ τὸν γέροντα βοσκὸν καὶ θὰ τὸν ἐθρήνει· καὶ ὁ πασᾶς δὲν θὰ ἤθελε νὰ κατastῇ τὴν θλιβεράς τὰς πρώτας γλυκειάς ἡμέρας τοῦ γάμου τοῦ τέκνου του. Ὁ Ἰουσοῦφ ἠλπίζεν ὅτι δι' ἡπίου τρόπου θὰ κατενίκα τὴν ἐπιμονὴν τοῦ γέροντος, ἥτις δὲν τῷ ἐφαίνετο σπουδαία.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ πασᾶς· θέλεις νὰ ἔχῃς περισσότερον πνεῦμα ἀπὸ τὸν πατέρα σου· τοιαῦτα εἶναι τὰ τέκνα. Πήγαινε λοιπὸν καὶ κάμε ὅ τι θέλεις· ἀλλὰ σὲ προειδοποιῶ, ὅτι ἀπὸ τῆς σήμερον δὲν ἀναιμιγνύομαι πλέον εἰς τὰς ὑποθέσεις σου. Ἐὰν ὁ γέρον τρελὸς ἐκεῖνος, ὁ βοσκός, σοῦ ἀρνηθῇ, σὺ θὰ μένης ἐντροπιασμένος. Θὰ ἐδίδον εὐχαρίστως χίλια γρόσια, ἂν σὲ ἐβλεπον ἐπιστρέφοντα, ὡς τὸν κυρὸν, μὲ καταβιθασμένον τὸ πρόσωπον.

Ὁ Ἰουσοῦφ ἐμειδίασε, διότι ἦν βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας του. Πῶς ἦτο δυνατόν τὸ Θεόλητηρον τῶν ὀφθαλμῶν νὰ μὴ τὸν ἀγαπήσῃ, ἀπ' οὗ αὐτὸς τὴν ἐλάτρευε; Καὶ ἐπειτα, ὅταν ἦναι τις εἰκοσαετής, ἀμφιβάλλει ποτὲ περὶ ἑαυτοῦ καὶ τῆς τύχης του; Ἀμφιβάλλουσιν ἐκεῖνοι μόνον, ὅσοι πολλὰς κατὰ τὸν βίον των ὑπέστησαν ἀπάτας, οὐχὶ δὲ οἱ μεθυσκόμενοι ἐκ τῶν πρώτων τῆς ζωῆς ὄνειροπολήσεων.

Ὁ Ἀλῆς ὑπεδέξατο τὸν Ἰουσοῦφ μὲ ὄλον τὸ σέβας, τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὸν υἱὸν πασᾶ· τῷ ἐξέφρασε, καὶ μὲ πολλὴν ὥραιαν μάλιστα φράσειν, τὰς εὐχαριστίας του διὰ τὴν τιμητικὴν πρότασιν ἣν τῷ ἔκαμνεν· ἀλλὰ κατὰ βάθος ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν ἔμενεν ἄκαμπτος. Ἄν δὲν εἶχεν ἔργον, δὲν θὰ ἐλάμβανε τὴν κόρην του. Μέσος ὅρος δὲν ὑπῆρχεν. Ὁ νέος ἐνόμιζεν ὅτι τὸ Θεόλητηρον τῶν ὀφθαλμῶν θὰ ἤρχετο εἰς ἐπικουρίαν του· ἀλλὰ τὸ Θεόλητηρον τῶν ὀφθαλμῶν οὐδαμοῦ ἐφαίνετο· καὶ ὑπῆρχε λόγος σπουδαιότατος, οὗ ἕνεκα δὲν ἠδύνατο νὰ παρκαύσῃ τὸν πατέρα τῆς, οὗτος δὲ ἦτο ὅτι ὁ συνετὸς Ἀλῆς οὐδὲ λέξιν τῇ ἀνέφερε περὶ τοῦ γάμου καὶ ἀπὸ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ γελωτοποιοῦ ἐκράτει αὐτὴν κλεισμένην ἀσφαλῶς εἰς τὸ οἶκμά των.

Ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ κατῆλθε τοῦ ὅρου μὲ κεκυρῖαν τὴν κεφαλὴν. Τί νὰ κάμῃ; Νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Δαμασκὸν καὶ νὰ καταστῇ τὸ ἀντικείμενον τῶν σκωμμάτων τοῦ πατρὸς του; οὐδέποτε ὁ Ἰουσοῦφ θὰ ὑπέμενε τοιοῦτόν τι. Ν' ἀπολέσῃ τὸ Θεόλητηρον τῶν ὀφθαλμῶν; προτιμότερος ὁ θάνατος. Νὰ μεταπείσῃ τὸν ἐπίμονον γέροντα βοσκόν; δὲν τὸ ἐνόμιζε παντελῶς εὐκολόν. Καὶ σχεδὸν ἤρχισε νὰ μεταμελῇται διότι περιέστη εἰς τὴν δυσχερῆ ταύτην θέσιν ἐκ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀγαθότητος.

Ἐν ᾧ τοιαῦται θλιβεραὶ σκέψεις κατέτρυχον τὸν νοῦν του, παρετήρησεν ὅτι ὁ ἵππος του, ἀφειθεὶς ἐλευθέρως, εἶχε παρεκτραπῇ τῆς εὐθείας ὁδοῦ. Εὐρίσκειτο εἰς ἄδενδρον μέρος μεγάλου τινὸς ἐλαιῶνος. Μακρόθεν ἐφαίνετο χωρίον τι· καπνὸς κυανωπὸς ἀνέθρωςκεν ὑπὲρ τὰς στέγας, ἠκούοντο δὲ εὐκρινῶς ὕλακαὶ κυνῶν, καὶ ἄσμα-τα ἐργατῶν, καὶ ἤχος διαφόρων ἐργαλείων.

Ἰδέα τις ἐπῆλθε τότε εἰς τὸν Ἰουσοῦφ. Τί τὸν ἐμπόδιζε νὰ μάθῃ ἔργον τι; Μήπως ἦτο τοῦτο δύσκολον; Καὶ ἐπειτα τὸ Θεόλητηρον τῶν ὀφθαλμῶν δὲν ἤξιζε πᾶσαν ὑπὲρ αὐτῆς θυσίαν; Ὁ νέος προσέδεσεν εἰς μίαν ἐλαίαν τὸν ἵππον του, τὰ ὅπλα, τὸ κεντητὸν φόρεμα καὶ τὴν κί-δαρίν του. Εἰς τὴν πρώτην δὲ οἰκίαν ἣν ἀπῆν-τησεν, εἶπεν ὅτι τὸν ἐγύμνωσαν οἱ Βεδουῖνοι, καὶ ἠγόρασε χονδροειδές τι ἔνδυμα· οὕτω δὲ μετνημφισμένως περιήρχετο ἀπὸ θύρας εἰς θύραν, ἐξαιτούμενος νὰ τὸν προσλάβωσιν ὡς μαθητευό-μενον.

Ὁ Ἰουσοῦφ εἶχε φυσιογνωμίαν τοσοῦτω προ-

σηνῇ, ὥστε πᾶς τις μετὰ χαρᾶς τὸν ἐδέχετο· ἀλλ' αἱ προτάσεις, τὰς ὁποίας τῷ ἔκαμνον, τὸν ἐτρόμαζον. Ὁ σιδηρουργὸς μόλις ἐντὸς δύο ἐτῶν ἠδύνατο νὰ τῷ διδάξῃ τὴν τέχνην του, ὁ ἀγ-γειοπλάστης ἐντὸς ἐνὸς, ὁ κτίστης ἐντὸς ἑξ μῆ-νῶν· αἰῶνες ὁλόκληροι διὰ τὸν Ἰουσοῦφ! Ὁ υἱὸς τοῦ πασᾶ ἐδίσταζε νὰ υποκύψῃ εἰς τόσῳ μακρὰν δουλείαν, ὅτε φωνή τις εὐήχως τὸν ἐ-κάλεσεν.

— Ἐ, παιδί μου, τῷ εἶπεν, ἐάν θιάζεσαι καὶ δὲν θέλῃς μεγάλα πράγματα, ἔλα μαζί μου· εἰς ὅκτω ἡμέρας θὰ σὲ κάμω νὰ κερδίζῃς τὸ φῶμί σου.

Ὁ Ἰουσοῦφ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν· εἰς ἀπόσαςιν τινῶν βημάτων πρὸ αὐτοῦ ἐκάθητο σταυροπο-δητὶ μικρόσωμὸς τις καὶ παχὺς ἄνθρωπος, εὐ-θύμου φυσιογνωμίας καὶ προγαστρῷ ἦτο κα-λαθοποιός. Περιεστοιχισμένος ὑπὸ πολυχρῶμων ἀχύρων καὶ θρούλων, ἐπλεκε μετ' ἐπιδειξιότη-τος ψιάθους, ἃς ἀκολούθως ἔκοπτε καὶ ἔρρα-πτεν, ὅπως ἐξ αὐτῶν κατασκευάσῃ καλάθια, κάνιστρα, τάπητας καὶ πίλους ποικιλομόρφους καὶ πολυχρῶμους. Παρεῖχε θέαμα θέλγον τοὺς ὀφθαλμούς.

— Εἰσὶ ὁ διδάσκαλός μου, εἶπεν ὁ Ἰουσοῦφ λαβὼν τὴν χεῖρα τοῦ καλαθοποιοῦ. Καὶ ἂν κα-τορθώσῃς νὰ μὲ μάθῃς εἰς δύο ἡμέρας τὴν τέ-χνην σου, θὰ σὲ ἀνταμείψω γενναίως διὰ τὸν κόπον σου. Νὰ καὶ μὴν προκαταβολήν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔρριψε δύο χρυσᾶ νομί-σματα εἰς τὸν ἔκθαμβον χειρώναντα.

Βεβαίως δὲν εἶναι πρᾶγμα σύνηθες μαθητευό-μενος σκορπίζων ἀφειδῶς χρυσίον. Ὁ καλα-θοποιὸς οὐδαμῶς ἀμφέβαλεν ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ κἀνένα μετνημφισμένον ἡγεμόνα· τούτου ἕ-νεκα ἔκαμε θαύματα εἰς τὴν διδασκαλίαν του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μαθητευόμενός του οὕτε νοημο-σύνης οὔτε προθυμίας ἐστερεῖτο, πρὸ τῆς ἐσπέ-ρας τὸν ἐδίδαξεν ὅλα τὰ μυστήρια τῆς τέ-χνης του.

— Παιδί μου, τῷ εἶπε, κατηρτίσθης τέλειος καλαθοποιός καὶ θὰ κρίνῃς μόνος σου ἂν ὁ διδά-σκαλός σου ἦναι ἄξιος τῆς προωρισμένης ἀν-τιμισθίας του. Ἰδοὺ ὁ ἥλιος βασιλεύει τῶρα· εἶναι ἡ συνειθισμένη ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐ-πιστρέφουσιν ἐκ τῆς ἐργασίας των οἱ ἄνθρωποι καὶ διέρχονται πρὸ τῆς θύρας μου. Λάβε αὐτὴν τὴν ψάθην, τὴν ὁποίαν ἐπλεξας μόνος σου καὶ εἰπὲ ὅτι τὴν πωλεῖς. Ἡ δὲν γνωρίζω τὴν τέ-χνην μου, ἢ ἡμπορεῖς νὰ τὴν πωλήσῃς τέσσα-ρας παράδες. Καὶ δι' ἓνα ἀρχάριον εἶναι πολὺ καλὴ ἡ τιμὴ.

Ὁ καλαθοποιὸς δὲν ἠπατάτο· ὁ πρῶτος ἀ-γοραστῆς προσέφερε τρεῖς παράδες, ὁ Ἰουσοῦφ τὸν ἐζήτησε πέντε· καὶ ἐδέησε νὰ καταναλω-θῇ μία ὁλόκληρος ὥρα εἰς φωνὰς καὶ παζάρια ὥπως συγκατατεθῇ νὰ δώσῃ τέσσαρας παράδες.

Ἐξήγαγε τὸ μακρὸν θαλάντιόν του, παρετήρησεν ἐπανελημμένως μετὰ προσοχῆς τὴν ψίαθον, εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι τόσῳ καλὴ καὶ τέλος ἀπεφάσις νὰ μετρήσῃ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ πασᾶ ἐν πρὸς ἐν τὰ τέσσαρα χάλκινα κεράτια. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ λάβῃ τὸ ποσὸν ἐκεῖνο, ὁ Ἰουσοῦφ ἔδωκεν ἐν χρυσὸν νόμισμα εἰς τὸν ἀγοραστήν καὶ δέκα εἰς τὸν καλαθοποιὸν, καὶ ἀρπάσας τὸ ἀριστούργημά του, ἐξῆλθε τοῦ χωρίου, τρέχων ὡς μαινόμενος. Φθὰς δὲ πλησίον τοῦ ἵππου του, ἔστρωσε κατὰ γῆς τὴν ψίαθον, περιτύλιξε τὴν κεφαλὴν μὲ τὸ βουρνούζιον του, καὶ ἐκοιμήθη ὕπνον λίαν τεταραγμένον ἀλλ' εὐχάριστον καὶ γλυκὺν, ὁποῖον οὐδέποτε ἄλλοτε ἐπὶ ζωῆς του ἔδοκίμασε.

Κατὰ τὰ χαράγματα, ὅταν ὁ Ἀλῆς ἔφερε τὰ πρόβατά του εἰς τὴν βοσκήν, ἐξεπλάγη μεγάλως ἰδὼν τὸν Ἰουσοῦφ ἐξηπλωμένον ὑπὸ τὴν γηραιάν κερατέαν. Μόλις εἶδε τὸν βοσκὸν ὁ νεανίας ἠγέρθη, καὶ λαβὼν τὴν ψίαθον, ἐφ' ἧς ἦτο κατακεκλιμένος,

— Πάτερ μου, τῷ εἶπε, ἀπήτησας νὰ μάθω μίαν τέχνην· ἔμαθον καὶ ἰδοὺ ἡ ἐργασία μου· παρατήρησέ την.

— Εἶναι πολὺ καλὸν κομμάτι, εἶπεν ὁ Ἀλῆς· ἂν καὶ δὲν ἦναι πολλὰ καλὸν πλεγμένον, εἶναι ὅμως ἀρκετὰ χρήσιμον. Τί κερδίζει ὁποῖος κατασκευάζῃ μίαν τοιαύτην ψίαθον καθ' ἡμέραν;

— Τέσσαρας παράδες, ἀπεκρίθη ὁ Ἰουσοῦφ, καὶ ὅταν συνειθίσω καλὸν ἥμιστον θὰ κατασκευάζω δύο τοῦλάχιστον κατ' ἡμέραν.

— Ἄς μὴ θέλωμεν καὶ πολλὰ, ὑπέλαβεν ὁ Ἀλῆς. Τέσσαρες παράδες καθ' ἡμέραν δὲν εἶναι πολλοί· ἀλλὰ τέσσαρες παράδες σήμερον καὶ τέσσαρες παράδες αὔριον κάμνουν ὀκτώ, καὶ τέσσαρες μεθαύριον δώδεκα. Τέλος εἶναι μία τέχνη καὶ δύναται ἀνεῖς νὰ ζήσῃ μὲ αὐτὴν, καὶ, ἂν εἶχα καὶ ἐγὼ νοῦν νὰ μάθω μίαν ὅταν ἤμην πασᾶς, δὲν θὰ ἤναγκαζόμην νὰ γίνω βοσκός.

Ποῖος ἐξεπλάγη ἀπὸ τοὺς λόγους· τοὺτους; Βεβαίως ὁ Ἰουσοῦφ. Ὁ Ἀλῆς τῷ διηγήθη ὅλην τὴν ἱστορίαν του· καὶ διεκινδύνευε μὲν τοιοῦτοτρόπως τὴν κεφαλὴν του, ἀλλ' εἶναι συγγνωστὴ ὀλίγη ματαιοφροσύνη εἰς ἕνα πατέρα. Νυμφεύων τὴν κόρην του, ὁ Ἀλῆς ἤθελε νὰ δείξῃ εἰς τὸν γαμβρόν του ὅτι τὸ *Θέλημαρον τῶν ὀφθαλμῶν* ἦτο ἀνταξία σύζυγος υἱοῦ πασᾶ.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην τὸ ποίμνιον ἐπηνῆλθεν εἰς τὴν μάγδραν τοῦ πολὺ πρὸ τῆς ὠριμένης ὥρας. Ὁ Ἰουσοῦφ ἠθέλησεν εὐχαριστήσῃ αὐτοπροσώπως τὸν ἀγαθὸν χωρικὸν ὅστις ἐδέχθη καὶ περιέθαλψε τὸν Ἀλῆν καὶ τὴν κόρην του· τῷ ἔδωκε τὸ θαλάντιον πλήρες χρυσοῦ πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς φιλανθρωπίας του. Οὐδὲν ἐλευθερώτερον εὐτυχοῦς ἀνθρώπου. Τὸ *Θέλημαρον τῶν ὀφθαλμῶν*, παρουσιάσθησιν εἰς τὸν κυνηγόν

τοῦ ὄρους καὶ μαθοῦσα τὰ σχέδια τοῦ Ἰουσοῦφ, εἶπεν ὅτι τὸ πρῶτιστον καθήκον θυγατρὸς εἶναι ἡ ὑπακοὴ εἰς τὸν πατέρα. Εἰς παρομοίαν περιπτώσεις λέγουσιν, ὅτι ἐν Τουρκίᾳ αἱ νεάνιδες δεικνύουσι πάντοτε εὐπείθειαν ἀπαράμιλλον εἰς τοὺς γονεῖς των.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐσπέραν, ὅπως οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀργοπορήσωσιν, ἔλαβον τὴν εἰς Δαμασκὸν ἄγουσαν. Οἱ ἵπποι ἦσαν ταχεῖς, καὶ πρὸ τοῦ τέλους τῆς δευτέρας ἡμέρας ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν. Ὁ Ἰουσοῦφ ἠθέλησε ἀμέσως νὰ παρουσιάσῃ τὴν μελλονύμφον του εἰς τὴν μητέρα του. Πρόσον δ' ἐχάρη ἡ σουλτάνα εἶναι περιττὸν νὰ τὸ εἴπωμεν. Μετὰ τὰς πρώτας θωπείας δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ, ἀλλὰ ἔτρεξεν εἰς τὸν συζυγόν της, καὶ ὅπως τῷ δείξῃ ὅτι εἶχε πλειότερον αὐτοῦ πνεῦμα, τῷ ἀπεκάλυψε χαίρουσα τὴν καταγωγὴν τῆς ὡραίας νύμφης των.

— Μὰ τὴν Ἀλλάχ! ἀνεφώνησεν ὁ πασᾶς, θωπεύων τὴν μακρὰν αὐτοῦ γενειάδα, ὅπως λάβῃ στάσιν σοβαρὰν καὶ ἀποκρύψῃ τὴν ταραχὴν του· καὶ στοχάζεσαι, κυρία, ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγεις, ἐγὼ δὲν τὸ ἐγνώριζα; Καὶ θὰ ἔδιδον ποτὲ τὴν συγκατάθεσίν μου εἰς τὸν γάμον, ἐὰν δὲν ἤμην ἐν γνώσει τοῦ μυστικοῦ, τὸ ὁποῖον τόσον σὲ ἐξέπληξε; Μάθε λοιπὸν πῶς, ὅταν ἦναι κανεῖς πασᾶς, γνωρίζει τὰ πάντα.

Ταῦτα εἰπὼν, εἰσῆλθε πάραυτα εἰς τὸ γραφεῖόν του, ὅπως γράψῃ εἰς τὸν σουλτάνον νὰ τὸν διατάξῃ τί νὰ κάμῃ τὸν Ἀλῆν. Διότι δὲν εἶχε ποσῶς κατὰ νοῦν νὰ δυσαρεστήσῃ τὸν μέγαν Παδισάχ διὰ τὰ μαῦρά· μάτια δύο ἐξορίστων. Ἡ νεότης ἐνασμενίζεται εἰς τὰς διαφορὰς περιπετείας τοῦ βίου, ἀλλ' ὁ πασᾶς ἦτο ἀνὴρ σπουδαῖος καὶ ἐνδιεφέρετο μεγάλως νὰ ζήσῃ καὶ ν' ἀποθάνῃ πασᾶς.

Ὅλοι οἱ σουλτάνοι ἀγαπῶσι τὰς ἱστορίας, ἐὰν δώσωμεν πίστιν εἰς τὴν *Χαλιμᾶν*. Ὁ δὲ προστάτης τοῦ Ἀλῆ εἶχε διατηρήσει τὸν χαρὰκτῆρα τῶν προκατόχων του. Ἔστειλεν ἐπίτηδες πλοῖον εἰς Συρίαν, ἵνα τῷ φέρῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν πρῶτον διοικητὴν τοῦ Βῆλδατίου. Ὁ Ἀλῆς βράκένδυτος καὶ τὴν ποιμενικὴν καλαύροπα κρατῶν, ὠδηγήθη εἰς τὸ σεράγιον, καὶ ἐνώπιον πολυπληθοῦς ὁμηγύρεως ἔσχε τὴν δόξαν νὰ διασκεδάσῃ τὸν κύριόν του καὶ σουλτάνον του ἐπὶ δόλοκληρον δειλινόν.

Ἄμα ὁ Ἀλῆς ἀπεπεράτωσε τὴν διήγησίν του καὶ ὁ σουλτάνος διέταξε νὰ τὸν περιβάλωσι διὰ τιμητικοῦ *καφτανίου*. Ἀπὸ πασᾶν ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης τὸν ἔκαμε *βοσκόν*· ἥδη δὲ, θέλουσα νὰ ἐκπλήξῃ τὸν κόσμον διὰ νέου θαύματος τῆς παντοδυναμίας της, ἀπὸ βοσκὸν τὸν ἔκαμνε πάλιν πασᾶν.

Εἰς τοιαύτην περιφανῇ ἐνδειξὴν εὐνοίας ἀπασα ἡ αὐλὴ ἐπεκρότησεν. Ὁ Ἀλῆς ὅμως ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ σουλτάνου, ὅπως ἀ-

ποποιηθῇ τιμὴν, μὴδὲν ἐνέχουσαν γόητρον δι' αὐτὸν πλέον. Δὲν ἤθελεν, ἔλεγε, νὰ διατρέξῃ τὸν κίνδυνον ν' ἀπαρέσῃ καὶ ἐκ δευτέρου εἰς τὸν κυρίαρχον τοῦ κόσμου, καὶ ἐζητεῖτο ὅπως ἀφεθῇ νὰ γηράσῃ ἐν ἀφανείᾳ, εὐλογῶν τὴν γενναίαν χεῖρα, ἥτις ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀδύσσου, εἰς ἣν δικαίως εἶχεν ἐμπέσει.

Ἡ τόλμη τοῦ Ἀλῆ ἐτρόμαξε τοὺς παρευρισκομένους, ἀλλ' ὁ σουλτάνος ἐμειδιάσεν.

—Ὁ Θεὸς εἶναι μέγας, ἐφώνησε, καὶ καθ' ἑκάστην νέαν μᾶς ἐπιφυλάττει ἐκπληξιν. Εἴκοσι χρόνους εἶμαι σουλτάνος καὶ πρώτην ἤδη φοράν ὑπήκοός μου ἐξαίτεται νὰ μὴ τῷ δοθῇ οὐδὲν ἀξίωμα. Διὰ τὸ σπάνιον τοῦ πράγματος, Ἀλῆ, ἐκπληρωθῇ τῇ αἰτησίᾳ σου. Ἀπαιτῶ μόνον παρὰ σοῦ νὰ δεχθῇς ἐν δῶρον χιλίων πουργίων,¹ διότι δὲν θέλω νὰ μὲ ἀφίση κἀνείς μὲ κενὰς τὰς χεῖρας.

Ἐπιστρέψας εἰς Δαμασκὸν, ὁ Ἀλῆς ἠγόρασεν ὥραιόν τινα κῆπον, βρίθοντα πορτοκαλεῶν, κιτρεῶν, δαμασκηγεῶν καὶ ἀμπέλων. Ἡ μόνη δὲ διασκεδασίς του συνίστατο εἰς τὸ νὰ σκάπτῃ, νὰ σκαλίζῃ, νὰ ποτίζῃ, νὰ κλαδεύῃ τὴν ἐσπέραν κατεκλίνετο κεκμηκῶς τὸ σῶμα καὶ ἤρεμον ἔχων τὴν ψυχὴν τὴν δὲ πρωῒαν ἠγείρετο εὐδιάθετος τὸ σῶμα καὶ μὲ καρδίαν ἐλαφράν.

Τὸ *Θελήτηρον τῶν ὀφθαλμῶν* ἔτεκε τρεῖς υἱοὺς, ὥραιότερους τῆς μητρὸς των. Ὁ γέρον Ἀλῆς ἐπεμελήθη τῆς ἀνατροφῆς αὐτῶν. Ἐδίδαξε καὶ τοὺς τρεῖς τὴν γεωπονίαν, εἰς ἕνα δ' ἑκάστον ἀνὰ μίαν τέχνην. Ὅπως δὲ ἐγχαράξῃ εἰς τὰς καρδίας των τὰ διδάγματα, ἅτινα ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπορίσθη, ὁ Ἀλῆς ἀπετύπωνεν ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς οἰκίας καὶ τοῦ κήπου του τὰ ὥραιότερα χωρία τοῦ Κορανίου, ὑπεράνω δὲ τούτων ἔθεσε τ' ἀκόλουθα συνετὰ γνωμικά, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ Προφήτης αὐτὸς ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ ὡς ἴδια· *Ἡ ἐργασία εἶναι ὁ μόνος θησαυρός, ὁ μηδέποτε ἀπολλύμενος. — Αἱ χεῖρες αἱ ἐργαζόμεναι οὐδέποτε ἐπαιτοῦσιν. — Ὅταν κατανοήσῃς τί ἀπαιτεῖται πρὸς ἀπόκτησιν ἐνὸς παρᾶ, θά σέβῃσαι τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν κόπον τοῦ ἀλλοῦ. — Ἡ ἐργασία φέρει ὕψιστον σοφίαν καὶ χαράν. — Ἐργασία καὶ πλῆξις οὐδέποτε κατόκησαν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην.*

ὑπὸ τοιούτων σοφῶν διδαγμάτων ἐμφοροῦμενοι ἐμεγάλωσαν οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ *Θελήτηρου τῶν ὀφθαλμῶν*. Πάντες ἐγένοντο πασάδες. Ἐπωφελήθησαν τῶν διδαγμάτων τοῦ πάππου των; Πιθανόν, καί τοι τὰ τουρκικὰ χρονικὰ οὐδαμῶς ποιοῦσι μνεῖαν τούτου. Ἐν τούτοις τὰ πρωτὰ τῆς νεότητος μαθήματα δυσκόλως λησμονοῦνται καὶ εἰς τὴν ἀνατροφὴν, ἣν ἐλάβομεν, ὀφείλομεν τὰ τρία τέταρτα τῶν ἐλαττωμάτων μας καὶ τὸ ἡμισυ τῶν ἀρετῶν μας. Ἄς ἐνθυμώμεν τί ὀφείλομεν εἰς τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ

ἅς συλλογισθῶμεν ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ πατέρες καὶ οἱ πασάδες εἶναι παιδιὰ κακῶς ἀνατετραμένα.

N. Γ. Π.

ΠΩΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ ΜΙΑ ΒΕΛΟΝΗ

—Ἄφησε, καλὲ, διὰ μίαν βελόνην κάμνεις ἔτζι! ἔλεγεν ἡ μικρὰ Μαρία πρὸς τὸν ἀδελφόν της Γεώργιον, ὁ ὁποῖος εἶχε χωθῇ ὑπὸ τὴν τράπεζαν διὰ νὰ εὕρῃ τὴν βελόνην, ἥτις τῆς εἶχε πέσει.

Ὁ Κ. Ἀστυκὸς, ὅστις καθήμενος ἀναπαυτικὰ εἰς τὴν πολυθρόναν του ἀνεγίνωσκε τὴν ἐφημερίδα του, ἐσήκωσε τὴν κεφαλὴν ἅμα ἤκουσε τὴν ἐπιφώνησιν τῆς θυγατρὸς του.

—Διὰ μίαν βελόνην! ἔτζι ἔ; ἐστράφη λέγων πρὸς τὴν Μαρίαν· ἂν ἤξευρες πόση ἐπιμέλεια καὶ πόση ὑπομονὴ ἔχρειασθῇ διὰ νὰ κατασκευασθῇ αὐτὴ ἡ βελόνη, δὲν θὰ ὠμίλεις μὲ τόσῃ περιφρόνησιν δι' αὐτήν. Πόσοι ἐργάται νομίζεις ὅτι χρειάζονται διὰ νὰ κάμωσι μίαν βελόνην;

—Ἐσῶρα καὶ ἐγὼ, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία, πιστεύω ὅτι ἕνας, δύο τὸ πολὺ, φθάνουν.

—Σοῦ λέγω λοιπὸν ὅτι εἶσαι ἀπατημένη, διότι ἂν λογαριάσῃς ἀπὸ τὴν κατασκευὴν τοῦ σύρματος, ἕως εἰς τὸ δίπλωμα τῶν μικρῶν φακέλλων, οἱ ὁποῖοι περιέχουν τὰς βελόνας, κάθε ἓν ἀπὸ τὰ μικρὰ αὐτὰ καὶ λεπτὰ ἐργαλεῖα περνᾷ ἀπὸ τὰς χεῖρας ἑκατὸν εἰκοσιν ἐργατῶν κατὰ μέσον ὅρον.

—Ἀ! σὲ παρακαλῶ, πατέρα, ἐφώνησεν ὁ Γεώργιος, ἐξήγησέ μου πῶς ἐν τόσῳ ἀσήμαντον πρᾶγμα χρειάζεται τόσῃ ἐργασίαν.

—Εὐχαρίστως, παιδί μου, ἀπεκρίθη ὁ Κ. Ἀστυκὸς, ἀλλὰ πρέπει πρῶτον νὰ μάθῃς ὅτι ἡ βελόνη ὅχι μόνον δὲν εἶνε πρᾶγμα ἀσήμαντον, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας εἶνε ἐν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἐργαλείων, τὰ ὁποῖα ἐφεύρεν ὁ ἀνθρώπινος νοῦς καὶ ἐν ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα περισσότερον ἐβοήθησαν τὸν ἄνθρωπον νὰ ὑψωθῇ ὑπεράνω τοῦ κτήνους. Πῶς ἄλλως ἠμπόροι ὁ ἄνθρωπος νὰ τελειοποιήσῃ τὴν ἐνδυμασίαν του, νὰ συρράπτῃ τὰ χωρισμένα κομμάτια καὶ νὰ τὰ κάμνῃ ἐνδυμα; Πόσα λεπτότατα κεντήματα, πόσα ὠραῖα πράγματα δὲν γίνονται διὰ τῆς βελόνης καὶ εἰς πόσας πτωχὰς δὲν παρέχει αὕτη ἐργασίαν καὶ ἐπομένως τὸν ἄρτον τὸν ἐπιούσιον!

Τὸ πρῶτον μέρος τῆς κατασκευῆς τῶν βελόνων συνίσταται εἰς τὸ νὰ γείνῃ ἐκ τοῦ σιδήρου τὸ λεγόμενον σύρμα. Ἀγοράζει ὁ κατασκευαστὴς ῥάβδους ἀκατεργάστου σιδήρου καὶ χύνει αὐτὰς διὰ μέσου χαλυβδίνων πλακῶν διατρυπημένων. Αἱ πλάκες αὗται ἔχουσι τρύπας αἱ μὲν μεγαλητέρας, ἄλλαι μικροτέρας, ἄλλαι βαθμηδὸν πάλιν μικροτέρας καὶ οὕτως ἐφεξῆς, ὥστε διαπερᾶται ὁ σιδηρὸς δι' ὧλων, ἕως οὗ τὸ παραγόμενον σύρμα,

1. 350 περίπου χιλ. δραχμῶν.